

De Vries

bekendheid kunnen geven. Iedereen wordt geacht de wet te kennen, maar er komen er per dag zoveel bij. Het is misschien goed om een vergeten artikel nog eens onder de aandacht te brengen.

Bij het grotestedenbeleid, dat ook binnen de muren van het departement van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gestalte krijgt, is collega Van Boxtel voortdurend bezig met vragen van samenhang en diversiteit. Hoe bevorderen wij dat samenlevingsproblemen die te maken hebben met diverse achtergronden, op een goede manier worden opgepakt? Ik zal de opmerkingen die hierover zijn gemaakt in verband met deze wijk, aan hem overbrengen, maar ik weet zeker dat wij hierover niet van mening verschillen. Daar moet grote aandacht voor zijn. Hij is via het grotestedenbeleid natuurlijk voortdurend in dialoog met de grote steden om daar ook inhoud aan te geven.

Mevrouw **Tan** (PvdA): Voorzitter! De achtergrond van mijn verzoek aan de minister om daar extra aandacht aan te besteden, is niet omdat ik denk dat er in beleidsmatig opzicht geen aandacht voor is. Maar de kritiek op de manier waarop het nu gaat, is dat die aandacht zich nog te veel beperkt tot passages in abstracto – als ik het zo mag uitdrukken – en dat die te weinig hard wordt gemaakt in concrete toetsbare activiteiten bij voorwaarden van te financieren projecten. Daar ging het mij vooral om. Het moet niet bij intenties blijven, maar het moet meer worden geconcretiseerd. Het moet meer worden vertaald in toetsingscriteria voor te financieren projecten.

Minister **De Vries**: Dat zal ik allemaal aan de collega voorleggen. Ik zal ook bevorderen dat wij daar goede antwoorden op krijgen, want wij moeten tenslotte ook implementeren wat wij in mooie zinnen opschrijven. Wij moeten zelf criteria ontwikkelen om te kijken of dat dan ook gebeurt. Ik ben het daar dus mee eens en ik zal het met hem bespreken.

Dan heeft de heer Luijten vastgesteld dat onze opvattingen met betrekking tot dit wetsvoorstel zeer dicht bij elkaar liggen. Hij zei dat hier een nieuwbouwwijk ontstaat van de omvang van de huidige gemeente Delft en dat je daar toch geen

artificiële bestuurlijke scheidslijn gaat inbrengen. Dat maakt het dan ook weer wat zichtbaarder. Het gaat niet om de vraag of Vleuten-De Meern het goed heeft gedaan. Het ging in 1953 of 1954 ook niet om de vraag of de gemeenten voor Vleuten-De Meern het goed gedaan hadden. Het gaat om de noodzaak om je bestuurlijke organisatie aan de ontwikkelingen aan te passen en dat vergt maatwerk. Dat vergt criteria waarover je met elkaar van gedachten kunt wisselen en op een gegeven moment ook besluitvorming.

De heer Terlouw was door een van de collega's op het idee gebracht om mij een moeilijke vraag voor te leggen. Hij vroeg welke criteria de minister zou hanteren om af te wijken van een voorstel van de provincie. Dat is een moeilijke vraag, omdat mijn wens om de provincies te volgen ten minste tweeledig is. In de eerste plaats is daarover een afspraak gemaakt tussen de partijen die deze coalitie vormen. Dat is een formele reden. In de tweede plaats heb ik een reden die meer te maken heeft met het gezag dat ik graag zou zien dat de provincies ontwikkelen op dit gebied. Dat zijn wij ze ook verschuldigd als we kijken naar wat zij aan bestuurlijke inzichten op tafel hebben gelegd. Dat is een reden waarom ik daar niet snel van zou afwijken, maar ik kan mij omstandigheden voorstellen die aanleiding geven om te zeggen dat ik het voorstel dat op tafel komt niet geheel kan ondersteunen. Die vraag zou zich kunnen voordoen als de samenhang in het voorstel zodanig is dat ik die niet kan onderschrijven, dus dat wij tot een splitsing moeten besluiten. Het zou ook kunnen zijn dat onderdelen daarvan in strijd zijn met hetgeen in samenhang met al de problemen wel noodzakelijk is. Dat zijn dus al heel duidelijke toetsingscriteria, maar ik zou mij het liefst niet vermeien in het zoeken van die criteria.

Bij het bestuderen van de wetsvoorstellen probeer ik toch echt grondig te begrijpen hoe die discussies in het voortraject zijn gegaan. Dan zijn zaken die bij een eerste oogopslag misschien een vraag oproepen vaak wel weer te duiden. Ik wil het niet allemaal beter weten dan de provincies, tenzij er echt een zwaarwegende overweging is om te zeggen dat het zo eigenlijk niet kan. Dat is net zoals met de problematiek bij benoemingen van

burgemeesters. Ik kom nu wel met een parallelle die natuurlijk wel weer van een andere orde is. Ook daar volg je bij voorkeur de vertrouwenscommissie. Heel bijzondere omstandigheden zouden dan wel eens reden kunnen zijn om dat niet te doen. Ik aarzel in ieder geval om daarvoor algemene regels aan te geven. Als het goed is aangedragen, vind ik dat regel zou moeten zijn dat de minister dat aan de Kamer voorlegt. Die heeft natuurlijk haar eigen rol, zeker de Tweede Kamer, en ook ruimte om te wegen en te meten. Dan moet de minister maar kijken of hetgeen de Kamer in haar wijsheid naar voren heeft gebracht een wetsontwerp overlaat dat hij nog verder wenst te verdedigen. Om daar zelf naar veel ruimte te zoeken, zou mijn voorkeur niet hebben.

Voorzitter! Ik was getroffen door de weliswaar middellijke inbreng van de heer Stekelenburg in dit debat, want de heer Luijten was zo vriendelijk om dat voor te dragen. Als een gemeente wordt opgeheven, verdwijnt daarmee inderdaad niet de gemeenschap. Ik ben ervan overtuigd dat dit ook in Vleuten-De Meern niet het geval zal zijn. Die gemeente heeft daar echt een veel te lange geschiedenis voor. Wie het oude raadhuis bekijkt – ik mocht daar laatst een trouwerij meemaken – weet dat men al vele eeuwen in staat is geweest om zijn eigen identiteit te handhaven. Ik ben er zeker van dat dit ook de komende jaren mogelijk zal zijn in een totaal nieuwe context.

De beraadslaging wordt gesloten.

□

De **voorzitter**: Mij is verzocht om over dit wetsvoorstel hoofdelijk te stemmen. Voordat wij daartoe overgaan, schors ik de vergadering enkele ogenblikken.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van de notitie overgangrecht in de sociale zekerheid, te weten:

- de motie-Jaarsma c.s. inzake codificatie van een toetsingskader overgangrecht in paragraaf 4.14 van de Aanwijzingen voor de regelgeving (25900, EK 87, nr. 87c).

Voorzitter

(Zie vergadering van 27 juni 2000.)

Deze motie wordt bij zitten en opstaan met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van de Wet studie-financiering, te weten:
- de motie-Schuurman c.s. inzake het instellen van een onderzoek naar de kwaliteit van het universitaire onderwijs (26873, nr. 209e).

(Zie vergadering van 27 juni 2000.)

Deze motie wordt bij zitten en opstaan met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de **stemming** in verband met het wetsvoorstel **gemeentelijke herindeling in een deel van de provincie Utrecht (26904)**.

(Zie vergadering van heden.)

Het wetsvoorstel wordt met 36 tegen 35 stemmen aangenomen.

Vóór stemmen de leden: Schuyer, Stekelenburg, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Varekamp, Ter Veld, Witteveen, Wolfson, Wöltgens, De Beer, Bierman-Beukema toe Water, De Blécourt-Maas, Van den Broek-Laman Trip, Castricum, Dees, Doesburg, Dupuis, Van Eekelen, Ginjaar, Van Heukelum, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Ketting, Knepers-Heynert, Kohnstamm, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Meindertsma, Le Poole, Rabbinge, Rensema, Rosenthal en de voorzitter.

Tegen stemmen de leden: Van Schijndel, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Stevens, Timmerman-Buck, Veling, De Vries, Van Vugt, Werner, Woldring, De Wolff, Zwerver, Baarda, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman, De Boer, Boorsma, Braks, Van Bruchem, Dölle, Eversdijk, Van Gennip, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, Van den Hul-Omta, De Jong, Van der Lans, Van Leeuwen, Van der Linden, Lodders-Elfferich, Pastoor, Platvoet en Ruers.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Voorzitter: Boorsma

Aan de orde is de gezamenlijke behandeling van de wetsvoorstellen:
- **Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de modernisering van de universitaire opleiding tot eerstegraads leraar voortgezet onderwijs (26692);**
- **Voorschriften ten behoeve van de instroom van leraren in het primair en voortgezet onderwijs (Interimwet zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs) (27015).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Van den Hul-Omta** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het onderwijs heeft beide wetsvoorstellen nodig, zowel de voorgestelde wetswijzigingen betreffende de universitaire opleiding tot eerstegraads leraar voortgezet onderwijs als de Interimwet zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs. Ik zeg dat, hoewel de recent verschenen gedichtenbundel Nog een keer door die hoge gang – dit is een bloemlezing die een nogal veelzijdig beeld van de school geeft in 100 Nederlandstalige gedichten uit de twintigste eeuw – dat niet direct veronderstelt. In een groot aantal gedichten staat weliswaar heimwee centraal, zoals in Hans Werkman's: "Nu slaat voor 't laatst de grote schooldeur dicht, en kijk, daar gaan ze: doelgericht. Een toekomst met veel heimwee tegemoet."

Dat heimwee, omgezet in de wens om op zo'n school als leraar te werken komt in de praktijk vaak pas jaren later. Soms komt dit heimwee al tijdens de studie, maar dan is het de vraag of alsnog maatwerk tot de mogelijkheden behoort, zodat iemand geen extra studiejaar nodig heeft om zich de betreffende bevoegdheden eigen te maken. Er zijn echter ook mensen bij wie die wens komt na een aantal jaren werken in een ander beroep en dan is bijscholing alsnog nodig. Ze zijn dan Ida Gerhardt's Woestijn vergeten. Ik citeer uit dit gedicht enkele strofen, omdat zij zo'n heldere tekening geven van zaken waar de school nu eens van af moet,

zaken die overigens evenzeer met het lerarentekort, waarvan momenteel in zo grote mate sprake is, te maken hebben.

Geen enkel raam dat werkt. De tocht der buitendeur tot in de laatste hoek der schilferige gangen.

En zwijg van de WC's. Een nameloze geur blijft veertig weken aan de klammerige muren hangen.

Lokalen, vaal geworden platen: vochtplek, scheur.

Flarden gordijnen schuiven langs verroeste stangen.

Orpheus, met inktmop-ogen, slaakt zijn laatste zangen.

De Gratiën kromgetrokken, oefenen horreur.

Zet U niet op die stoel: ge valt, als Eli, dood;

tussen de zitting en de leuning geen synthese.

Steun op de tafel niet: hij heeft een manke poot.

Wat op de banken staat, moet ge vooral niet lezen.

Trek recht uw rug en arbeid voor uw dagelijks brood.

Gij kunt, aan deze tucht, tot eerlijkheid genezen.

Mijnheer de voorzitter! Op vele fronten wordt geprobeerd, het onderwijs aan de tucht van te weinig geld en te magere werkomstandigheden te onttrekken. Maar hoever staat het daarmee en wat is nog extra nodig? Dat zijn ook de vragen die vandaag beantwoording behoeven bij de wetsvoorstellen die voorliggen. Deze wetsvoorstellen beogen verder, naast verbetering van de lerarenopleiding, een bijdrage te leveren aan de bestrijding van de lerarentekorten.

De wetswijziging verband houdend met de modernisering van de opleiding tot eerstegraads leraar maakt flexibilisering en maatwerk mogelijk. Daardoor kan in combinatie met vrijstellingen voor reeds gevolgde vakken, ook langs de weg van de initiële opleiding voor het beroep van leraar worden gekozen in combinatie met een duale eerstegraads lerarenopleiding. Dit is een eerste stap – ik hoor het al verluiden – op weg naar een bachelor/masteropleiding waarbij de lerarenopleiding vorm kan worden gegeven als een aparte masteropleiding die volgt op een bachelorfase.

Voorzitter! Ik loop namens de CDA-fractie niet op de ontwikkelingen vooruit, maar er is wel sprake